

«ОБНАДІСНА ВЕСНОЮ»: СЛОВО ПРО ГАННУ ВАСИЛІВНУ АРСЕНИЧ-БАРАН

Цієї весни Чернігів зазнав великих втрат – 1 квітня відійшла у Вічність знана українська письменниця, поетеса, вчений-філолог та педагог Ганна Василівна Арсенич-Баран, людина надзвичайно світлої вдачі та великої любові до людей, до життя, до України.

«...Навесні у бузкову завію
Ввіходиш небесну
І тримаєш на руках своїх

Через осені весну», – написала колись про Чернігів, про його «українську красуню» – П'ятницьку церкву – Ганна Василівна. Вона любила весну – сонячну пору року, коли розквітає життя, сповнене надій. Тому, мабуть, і пішла у засвіти саме весною...

Весна буяє, Боже мій, весна!
І знову вишень цвіт, і знову спів пташиний!
Несе букети запашині вона,
і сонця гімн, і клекіт журавлиний...

Редакція «Сіверянського літопису» висловлює щирі співчуття рідним, колегам, учням цієї світлої та життєрадісної людини, яка так рано покинула наш світ. Ми дякуємо Світлані Молочко, подрузі та колезі Ганни Василівни, за написане нею слово на пам'ять нашої видатної землячки.

* * *

«Я люблю тебе, світе, із твоїми світами», – так казала наша світла, сонцесяйна, мудра, талановита, людяна, справжня Ганна Василівна Арсенич-Баран. Її світ – це життя, наповнене яскравими кольорами, теплом сонця, бурхливим натхненням, глибокою вірою, ніжною музикою, щирою любов'ю до людей і радісною чистотою. Вона обнадіювала цей світ весною, яка «вже збирає у букети зорі / І натхненно сипле на людські шляхи, / Обвіває вітер далі неозорі, / І прощає Вічність світові гріхи».

Чи можна без болю говорити про неї в минулому часі? Жорстока реальність, яка породила порожнечу. Відійшла у вічність... Чому так рано? Чому за-

лишила і друзів, і рідню... «Щоб запалити й там свою зорю? / Щоб мову нашу знали і в раю?»

Ми ставимо ці запитання, і душа розривається від болю. Весь світ сумує. Оголена, обірвана струна, яка вже не грає своєї світлої мажорної мелодії. А життєрадісний сміх, який будь-який похмурий день перетворював на яскравий і сонячний, а тепло і глибина її світлих і мудрих очей?..

По собі Ганна Василівна залишила світ, сповнений подій і досягнень. Але ще скільки могло бути зроблене!

Народившись в с. Нижній Березів Косівського району на Івано-Франківщині (26 червня 1970 року), Ганнуса (так ми ніжно називали наше Сонечко) від дитинства вбирала в себе національні традиції, рідне слово, щире віру, чуття великої української родини й наповнювала цим людей, які були поруч, відбираючи в цьому суперечливому світі справжні цінності від ілюзорних. Закінчивши Івано-Франківський педагогічний інститут імені Василя Стефаника, Ганна Василівна працювала вчителем української мови та літератури в школах Косівщини. А від 1998 року, переїхавши з чоловіком Мироном і сином Іваном в Чернігів, сколихнула своїм невичерпним талантом і майстерністю всю область, усю країну. Спочатку обіймала посаду вчителя української мови і літератури ліцею № 15 м. Чернігова, далі – методиста відділу суспільно-гуманітарних дисциплін, старшого викладача кафедри української мови і літератури Чернігівського обласного інституту перепідготовки працівників освіти. У 2014 році Ганна Баран успішно захистила кандидатську дисертацію з теми «Мова української християнської віршованої молитви ХІХ – початку ХХІ ст.». Від 2015 року завідувала кафедрою філологічних дисциплін та методики їх викладання Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського, згуртовувала людей, які виконували й виконують спільну важливу справу – не лише доносити мудре Слово, а й підказувати, як з ним працювати. Понад 200 наукових статей із мовознавства і літературознавства, методичних посібників з української мови і літератури налічує науково-методичний і творчий доробок (на жаль, тепер спадщина) Ганни Василівни. Вона упорядкувала антологію української віршованої молитви ХІХ – початку ХХІ ст. «Молитва небо здіймає вгору» (2011 р.), уклала «Словник українсько-російських міжмовних омонімів» (2020 р.), Хрестоматію з літератури рідного краю (2021 р.). Учителство залюбки користується її посібниками з розвитку українського мовлення, основних тем мовознавчої науки (у тому числі – із підготування до зовнішнього незалежного оцінювання), роботи літературної студії тощо.

А чого варті Безкоштовні курси української мови, передача «Звучи, рідне слово!», під час яких Ганна Василівна ділилася своїм досвідом щодо опанування рідної мови. А безліч науково-практичних конференцій, літературних читань (Кулішівські, Тичининські, Стрітенські), проєкт «Чернігівські педагогічні зустрічі» тощо.

Ганна Арсенич-Баран – член Національної спілки письменників України від 1998 року. Від 2011 року – заступник голови, 2016 року – голова Чернігівської обласної організації Національної спілки письменників України. Завдяки мистецькому таланту Ганни Арсенич-Баран ми отримали у спадок величезну кількість її художніх творів. І незважаючи на швидкоплинність часу, ми все одно будемо бачити її поетичний «рушник на калині» та «розквітлий глід», відчувати «тремтіння її гіацинтів», чути «музику черемхи», насолоджуватися чарівністю «буйнавої весни», яка «обнадіює» усіх нас. Ганна Арсенич-Баран є авторкою поетичних збірок «Рушник на калині» (1997 р.), «Музика черемхи» (1998 р.), «Розквітлий глід» (2001 р.), «Тремтять гіацинти» (2003 р.), «Обнадію весною» (2005 р.), «Чарує буйнава весна» (2018 р.).

Прозові збірки авторки: «Під райськими яблучками» (2001 р.), «У понеділок все буде по-іншому» (2003 р.), «Як зайде місяць» (2005 р.), «Солодкі слова» (2010 р.), «Хіба буває багато любови?» (2019 р.) – та романи «Тиха вулиця вечірнього міста» (2005 р.), «Радуйся, Невісто неневісна!» (2018 р.), «Муська»

(2018 р.), збірка тавтограм «Авжеж» (2021 р.) розкривають ще безліч граней письменницького таланту Ганни Арсенич-Баран. Дійсно, не буває багато любови – ні до людей, ні до праці, ні до природи, ні до світу взагалі! І ця любов, зароджену навесні в безмірній енергії життя, світла і надії, подарувала нам світла Людина – Ганна Василівна.

*Хочу весь світ помістити в собі:
Коси берези, сніги голубі,
Крапельку сонця і крапельку сну,
Літо і осінь, зиму й весну.*

І нехай наша молитва небо здійсмає вгору! Світла пам'ять Світлій Людині!
Співчуття рідним і близьким...

*Коли зима не хоче більш страждати,
Коли звільниться сонце золоте,
Прийде весна і до моєї хати,
Прийде весна і кошу розплете... (Ганна Арсенич-Баран).*

Світлана Молочко

